

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
sediul central

or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel.: 0231-2-22-12, fax 2-22-12
E-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
центральное местонахождение

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел.: 0231-2-22-12, fax 2-22-12
E-mail: jba@justice.md

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
MD-2004, mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu, 28

Judecătoria Bălți (sediul Central), Vă expediază materialele respective în vederea examinării sesizării privind excepția de neconstituționalitate sintagmei de la alin. 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completerea unor acte legislative Publicat: 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că „Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”, *prin raportare la prevederile 21, 22, 23 și 46 din Constituție.*, reeșind din motivele și temeiurile invocate în sesizarea depusă de către contravenientul Andrei Melenti, în interesele sale.

Anexă:

- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate
- Sesizarea depusă de către contravenientul Andrei Melenti
- Încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 27.07.2021.

Total: 12 file

Judecător

Igor Mozgvoi

Executat: Grefier Valeria Dioneac

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire: Melenti 2. Prenume: Andrei

3. Funcția: - Administrator „srl Noemis-Grup”

4. Adresa: 1

5. Tel./fax:

6. Numele și prenumele reprezentantului: Alexei Croitor

7. Ocupația reprezentantului: Avocat

8. Adresa reprezentantului: 1

9. Tel.

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notîței Explicative)

12.

12.1. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile - aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472477 art. 945 care prevede că „**Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi**”.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

111. LEGISLATIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 21 Presumpția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică face accesibile toate legile alte acte normative.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire. "

2. Prevederi relevante ale Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea completarea unor acte legislative:

Art. III. — Articolul 184 1 din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149XIV din 20 iulie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările completările ulterioare, se completează după cum urmează:

la alineatul (1), în partea introductivă, după cuvintele „ declarate prin acțiune ” se introduce textul „ plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen depînă la 180 de zile dintr,,o perioadă de 12 luni consecutive”

Art. IV. — La articolul 10 alineatul (3) din Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 185—189, art. 1416), cu modificările completările ulterioare, în partea introductivă, după cuvintele „, admitere temporară ” se introduce textul „pe un termen depînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive .

3. Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008:

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligatia de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligatia de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligatii, ori nerespectarea măsurilor de politică economică altor restrictii prevăzute la trecerea mărfurilorpeste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infractiunii se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități conventionale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligatia de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

4. Prevederi relevante ale legislației în redactia valabilă pînă la intrarea în vigoare a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea completarea unor acte legislative

- Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice:

Art. 10 (3) *Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art. 20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149 -XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate, în regimul vamal de admitere temporară cu achitarea vinietai cu respectarea următoarelor condiții:*

- a) *mijloacele de transport auto se află la evidentă permanentă în alte state;*
- b) *persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;*
- c) *mijloacele de transport auto să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova pînă la expirarea termenului acordat, conform regimului vamal de admitere temporară;*
- d) *mijloacele de transport auto să nu fie folosite pentru transportul de mărfuri de pasageri;*
- e) *în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de sedere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat prin acțiune, informația respectivă incluzîndu-se în Registrul de stat al transporturilor.*

(3¹) *Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (3) lit. a)-d) se sancționează conform legislației în vigoare.*

(3³) *Mijloacele de transport auto introduse în condițiile alin. (3) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova ne un termen mai mare decît cel mai mare decît cel stabilit de Codul vamal al Republicii Moldova, indiferent de persoanele care le introduc.*

- Codul vamal

Articolul 184¹ *Declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice*

(1) Prin derogare de la prevederile art. 20, persoanele fizice rezidente cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, jără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinietai în condițiile art.-348/1 alin.(1) din Codul fiscal, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la

pozițiile tarifare 8702, 8703, 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de

termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vorfi declarate prin acfiune, cu respectarea următoarelor conditii:

a) mijloacele de transport să se awe la evidenlă permanentă în alte state;

b) persoanele fizice rezidente să detină în proprietate sau să aibă drept de folosinlă asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoane/e fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport să fie scoase depe teritoriul vamalpînă la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;

d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor al pasagerilor;

e) în cazul în care persoanelorfizice nerezidente li se acordă un alt regim de sedere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat prin actiune, informatia respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.

4. Prevederi relevante ale Conventiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele aditionale la această conventie:

Articolul 7 "Nicio pedeapsăfără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o actiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracfiune potrivit dreptului national sau international. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracfiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării pedepsirii unei persoane vinovate de o actiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracfiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de natiunile civilizate.

ARTICOLUL 1 Portocolul 1

Protecția proprietății Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

12.5. Invocăm că sancțiunea complimentară la art. 287 alin.(8) Cod contravențional al Republicii Moldova *obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport* nu este aplicabilă tuturor situațiilor, și în special acelor când contraveninetul nu este proprietar/sau posesor al mijlocului de transport prohibit introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introdus cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

12.6. Sancțiunea cu *obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport* din art. 287 alin.(8) Cod contravențional al Republicii Moldova, nu e legală o dată ce nu este prevăzută la art.32 alin.(2) Cod contravențional al Republicii Moldova.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.1. La data de 02 aprilie 2019, ora 19:37 de către agentul constatator SEM "Nord" al Serviciului Vamal, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție pe numele lui Andrei Melenti, în temeiul art. 287 alin. 8 Cod contravențional al Republicii Moldova. În cadrul examinării, conform informației din baza de date al SV „Unipass”, s-a stabilit, că la data 29.11.2016 ora 05:04, cet. Melenti Andrei, a introdus pe teritoriul Republicii Moldova mijlocul de transport de model „Dacia Logan” cu n/î WH20101 și pînă în prezent n-a fost scos de pe teritoriul hotarelor Republicii Moldova, fapt prin care a încălcat temenul de aflare pe teritoriul Republicii Moldova de 180 zile, prevăzut de art. 10 pct. (1) al Legii nr.1569 din 20.12.2002, precum și prevederile art. 184/1 pct. (1) Cod Vamal al Republicii Moldova.

13.2. În privința a lui Andrei Melenti, de către șeful SEM "Nord" Andrian Sandu, s-a aplicat sancțiunea amenzii în mărime de 90 unități convenționale, echivalentul a 4500 lei MD, cu obligarea de a scoate mijlocul de transport de model "Dacia Logan" n/î WH20101 de pe teritoriul Republicii Moldova.

13.3. Procesul-verbal a fost întocmit în lipsa persoanei, fapt confirmat de către un martor-asistent, fiindu-i expediat ulterior prin intermediul oficiului poștal.

13.4. La data de 18.04.2019 prin intermediul serviciului poștal Andrei Melenti a recepționat copia procesului- verbal cu privire la contravenție cu nr. 117/19 din 02.04.2019.

13.5. Cet. Andrei Melenti a depus contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție cu nr. 117/19 din 02.04.2019 în care a indicat că este în imposibilitate de a executa sancțiunea comlimentară: *obligarea de a scoate mijlocul de transport de model "Dacia Logan" n/î WH20101 de pe teritoriul Republicii Moldova* deoarece nu dispune de acest mijloc de transport și nu cunoaște unde se află și cine este posesorul acestuia.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. (A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative) **Pretinsele încălcări ale articolelor 22, 23 46 din Constituție**

14.1. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale care se desprinde din spiritul articolului 1 alin. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

14.2. Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, au statuat în jurisprudența că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerintelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

14.3. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logicojuridică între dispozițiile pe care le confie, iar în cazul unor instituii juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor), §108)

14.4. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate accesibilitate, previzibilitate claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile obligatiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. [HCC26/2010 (încetarea calității de bănuț), §10]

14.5. În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării apedepei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nupoate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (nullum crimen sine lege) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (nulla poena sine lege). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

14.6. Prevederile articolului legii ce constituie obiect al excepției de neconstituționalitate a introdus aplicabilitatea modificărilor survenite în legislație prin respectiva lege, să fie aplicate unor situații epuizate, care au derulat în timp în condiții netinând cont de aceste noi intervenții în legislație.

Aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 a favorizat ca eu, Melenti Andrei să fiu sancționat pentru o faptă care a devenit incriminată în baza unei legi adoptate după o lună de la data pretinselor acțiuni.

Astfel prevederile Legislației în vigoare la data de 29.11.2016 permitea persoanei să aprecieze că la introducerea pe teritoriul vamal al RM a mijlocului de transport în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal îi putea să aprecieze că poate să conteze la aflarea mijlocului de transport pe teritoriul vamal al RM pe un termen maxim admisibil în condiții de admitere temporară. Legislația RM nu îi permitea acestuia să aprecieze, chiar beneficiind de o consultatie că are o obligație în vigoare să o scoată de pe teritoriul vamal în 180 de zile și să aprecieze că în caz contrar ar putea fi sancționat conform prevederilor art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional, întrucât legislația nu prevedea un astfel de comportament obligatoriu a cetățeanului.

14.7. În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că :

26. *Exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminenta dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).*

27. *In special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității încriminării și al pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).*

28. *Curtea mai indică că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmării penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, §50; Vasiliasuskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 153; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, §45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.*

29. *In acest sens, Curtea constată că principiul legalității încriminării și al pedepsei penale presupune, prin definiție, că nici o faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (nullum crimen sine lege) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (nulla poena sine lege). Legalitatea încriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.*

30. *In acest sens, Curtea a reținut că principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității încriminării și al pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §35, § 36).*

31. *Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiecților care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (I-ICC nr. 12 din 14 mai 2018, § 37).*

Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, §50; Vasiliasuskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, §154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, §48). De altfel, Curtea notează că articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

32. *Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiecților care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (I-ICC nr. 12 din 14 mai 2018, §37).*

33. *Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.*

34. *La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juristi profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce îi pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).*

35. Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (*Del Rio Prada v. Spania [MC]*, 21 octombrie 2013, §92, §93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă de a tine pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*Kokkinakis v. Greece*, 25 mai 1993, §40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (*Liivik v. Estonia*, 25 iunie 2009, § 96-104).

36. Cu privire la clarificarea normelor juridice, Curtea Europeană a reținut că dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul procesului de creare a dreptului este o parte bine-consolidată necesară a tradiției juridice în statele părți la Convenție. Articolul 7 din Convenție nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (*Kononov v. Latvia [MC]*, 17 mai 2010 §185). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, Curtea Europeană trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continua pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (*Dragotoniou și Militaru-Pidhorni v. România*, 24 mai 2007, §44).

37. În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

38. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, §66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (*HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015*, §61).

14.8. Norma juridică de la art. 184/1 din Codul vamal în redacția pusă la baza sancționării lui Ionas Andrei la 17.03.2020 a fost introdusă în legislație abia prin Legea nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative intrată în vigoare la 1 ianuarie 2017. Iar prin - aliniatul 2 art. XII a acestei legi această faptă a pus în ilegalitate faptele realizate pînă la adoptarea acestei legi.

14.9. Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, observăm că aceasta nu corespunde exigentelor de previzibilitate.

14.10. Or, în contextul prevederilor enunțate, persoana pînă la intrarea în vigoare a - aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 nu putea să perceapă cunoască urmează să intervină în legislație un termen în detrimentul libertăților asigurate prin legislația în vigoare la acel moment.

14.11. Încălcarea principilui de neretroactivitate la adoptarea aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte se manifestă prin faptul că dacă persoana a introdus mijlocul de transport pe teritoriul vamal al RM pînă la intrarea în vigoare a acestei lege, atunci persoana are dreptul de a beneficia de un termen maxim de admitere temporară pe teritoriul vamal al RM iar după intrarea în vigoare a acestei, care poate fi peste o zi persoanei deja i se limitează acest termen la 180 de zile, conduită necesar de urmat care nu putea fi prevăzută de persoană fiind pasibilă în condițiile legii intervenite de sancționare cu amendă

14.12. Totodată în situația în care persoana nu este proprietar sau nici măcar posesor al mijlocului de transport, iar conform actului emis de autoritate (în speță agent constatator) acesteia îi este impusă obligația de a scoate mijlocul de transport peste frontiera Republicii Moldova, statul în mod arbitrar și abuziv atentează la regimul de proprietate a persoanei. Această obligație fiindu-i o povară care este imposibil a fi executată.

14.13. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că amenzile pot constitui o încălcare a dreptului de proprietate numai în cazul în care acestea creează persoanei în cauză o sarcină excesivă sau dacă îi periclitează în mod fundamental situația financiară; cu alte cuvinte, amenzile trebuie să fie proporționale. Amenzile nu sunt proporționale în cazul în care reprezintă sume foarte mari care creează această sarcină excesivă astfel încât au în fapt caracter de măsură de confiscare.

14.14. Prin prisma celor elucidate, incertitudinea juridică existentă generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

14.15. Invocăm că sancțiunea complementară la art. 287 alin.(8) Cod contravențional al Republicii Moldova *obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport* nu este posibilă de a fi executată în situația când contravenientul nu este proprietar/sau posesor al mijlocului de transport prohibit introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introdus cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

14.16. Urmează a fi introduse modificări în sancțiunea art. 287 alin.(8) Cod contravențional al Republicii Moldova, în special *obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport* să fie impusă proprietarilor/posesorilor mijloacelor de transport.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15.

15.1. În contextul celor expuse mai sus, solicit Curții Constitutionale exercitarea controlului constituționalității sintagmei:

-„Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin actiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin actiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi” de la articolul aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477, prin raportare la prevederile articolelor 21, 22, 23 46 din Constituție.

Cît și verificarea constituționalității prevederilor sancțiunii din art. 287 alin.(8) Cod contravențional al Republicii Moldova, ... *cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.*

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. a) cererea ridicarea excepției de neconstituționalitate

b) copia procesului- verbal cu privire la contravenție cu nr. 117/19 din 02.04.2019

c) copia contestației

(A se vedea capitolul VIII al Notiței Explicative)

- 10 -

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun Bălți

Data

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

= copie =
Dosarul contravențional nr. 5r-232/2019
4-19036754-09-5r-14062019

ÎNCHEIERE

27 iulie 2021

mun. Bălți

Judecătoria Bălți (sediul central)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Igor Mozgovoï
Valeria Dioneac

Cu participarea:

Contestatarului

Andrei Melenti

În lipsa:

Reprezentantului agentului constatator:

Andrei Pîrțu

examinând în ședință publică cauza contravențională contestația declarate de către Melenti Andrei împotriva deciziei de sancționare emisă de inspectorul principal al SEM „Nord” al DIFV al SV, Stah Oleg în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 117/19 din 02.04.2019, prin care Melenti Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 287 alin. (8) Cod contravențional, instanța de judecată,

A C O N S T A T A T:

1. La 24.05.2019, în procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) a pervenit spre examinare cauza contravențională în baza contestației declarate de către Melenti Andrei împotriva deciziei de sancționare emisă de inspectorul principal al SEM „Nord” al DIFV al SV, Stah Oleg în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 117/19 din 02.04.2019, prin care ultimul a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 287 alin. (8) Cod contravențional.

2. La 27.07.2021, în cadrul ședinței de judecată, contestatarul Melenti Andrei a înaintat o sesizare privind verificarea constituționalității sancțiunii complementare prevăzută la art. 287 alin. (8) Cod contravențional *„obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal, prin raportare la prevederile art. art. 21, 22, 23 și 46 din Constituție.*

În motivarea cererii, contestatarul Melenti Andrei a invocat că, la 02.04.2019, de către agentul constatator SEM „Nord” al Serviciului Vamal, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 117/19 în privința sa, în temeiul art. 287 alin. (8) Cod contravențional, fiind aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 90 unități convenționale, echivalentul a 4500 lei, cu obligarea de a scoate mijlocul de transport de model „Dacia Logan” cu n/î WH20101 de pe teritoriul Republicii Moldova.

Contestatarul a înaintat instanței contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 117/19 din 02.04.2019, în care a indicat că se află în imposibilitate de a executa sancțiunea complementară: *obligarea de a scoate*

mijlocul de transport de model „Dacia Logan” n/i n/i WH20101 de pe teritoriul Republicii Moldova, deoarece nu dispune de acest mijloc de transport și nu cunoaște unde se află și cine este posesorul acestuia, de asemenea sancțiunea dată nu este prevăzută în Codul contravențional, ca sancțiune care poate fi legal aplicată în conformitate cu art. 32 Cod contravențional, unde sunt prevăzute sancțiunile contravenționale.

Ținând cont de cele expuse, contestatarul Melenti Andrei solicită sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității sancțiunii complementare prevăzută la art. 287 alin. (8) Cod contravențional *„obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal, prin raportare la prevederile art. art. 22, 23 și 46 din Constituție.*

3. În ședința de judecată contestatarul Melenti Andrei a susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe motivele indicate în ea, solicitând admiterea acesteia.

4. Instanța, examinând solicitarea contestatarului Melenti Andrei, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de contestatarul Melenti Andrei, reieșind din următoarele considerente.

5. Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția RM, *Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.*

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20,115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Relevant la caz este că excepția de neconstituționalitate a sancțiunii complementare prevăzută la art. 287 alin. (8) Cod contravențional „obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal” a fost ridicată de către petent anterior prin sesizarea nr. 154g/2021 **prin raportare la prevederile art. 21 din Constituție** fiind emisă de către Curtea Constituțională și decizia de inadmisibilitate nr. 109/21 din 13.07.2021.

De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a se solicita controlul de constituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată retine că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

6. În circumstanțele descrise, având la bază sesizarea contestatarului Melenti Andrei cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de contestatarul Melenti Andrei, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de contestatarul Melenti Andrei.

7. În baza art. art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată

DISPUNE:

Se admite cererea petentului Melenti Andrei privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere și cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Încheierea se contestă odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

/semnătura/
COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI
Judecător
Igor Mozgovoï

Igor Mozgovoï